

8
ROČNÍK 14

12. listopadu 2004

V ČÍSLE:

Měsíc asijské kultury v Olomouci • Rektoři ČR a Německa jednali v Praze • K založení Bioinstitutu • Na aktuální téma: počet přihlášek na UP svědčí o rekordním zájmu, jednotlivé obory však brzy budou o studenta zápolit • Univerzitní pracoviště informují: Botanická zahrada PřF UP • Četba na pokračování: rektoři UP

V aule FF UP se 5. 11. uskutečnila v pořadí již jedenáctá přednáška k počtě prvního rektora obnovené olomoucké univerzity J. L. Fischera, kterou letos přednesla prof. H. Illnerová, DrSc., současná předsedkyně Akademie věd ČR. (Více informací níže.)

-red-, foto -tj- ▶

Rozpočet na letošní rok schválen

■ Až těsně před uplynutím kalendářního roku dospěla jednání mezi vedením UP a jejím Akademickým senátem k oboustranně přijatelnému řešení. Ve smyslu pozměňovacího návrhu, kterým se z kapitoly Informačního centra UP (900 tis.) a Rektorátu UP (600 tis.) přesune částka 1,5 mil. do centrální rezervy, schválil Akademický senát UP na svém zasedání 10. 11. *Návrh souhrnného rozpočtu UP na rok 2004* předložený rektorkou UP. Celková suma, o kterou byla dotace oproti původnímu návrhu snížena centrálním jednotkám (IC UP, RUP, CCA) na rok 2004, tak činí cca 3,5 mil.

Jednotlivým variantám návrhu se AS UP věnoval celkem na sedmi zasedáních od jara 2004, kdy se jeho podkladem stalo senátem schválené dělení neúčelových neinvestičních dotací pro rok 2004. První návrh rozpočtu předložila rektorka UP Akademickému senátu na jeho dubnovém zasedání; na něm ani na následném zasedání v červnu AS UP předkládané návrhy nepřijal a zamítavě se k novým návrhům vyjádřil i v průběhu dalších jednání. Ta se uskutečnila nejprve na počátku července, kdy se však senátoři

Dokončení na str. 4

V rámci semináře k NATO vystoupil i diplomat Karel Kovanda

■ V prostorách Uměleckého centra UP se 5. 11. uskutečnil vědecký seminář s názvem *NATO, Česká republika a nové bezpečnostní hrozby*. Seminář, jehož se zúčastnili přední čeští a zahraniční odborníci zabývající se problematikou mezinárodní bezpečnosti, zorganizovala Katedra politologie a evropských studií FF UP ve spolupráci s bruselským ústředím NATO.

V odpoledních hodinách pak především před studenty olomoucké Politologie proslovil krátkou přednášku i Jeho Excellence K. Kovanda (na snímku), stálý představitel ČR při NATO (stálý představitel ČR při Severoatlantické radě, Západoevropské unii, doyen Stálých představi-

telů při Severoatlantické radě). Jako český diplomat působí v Bruselu při alianci NATO téměř sedm let (obvyklá lhůta je čtyřletá), misi ČR do NATO připravoval již v roce 1998, tedy rok před tím, než se ČR stala členem tohoto uskupení. V průběhu svého vystoupení přiblížil posluchačům dřívější i současné iniciativy tohoto společenství, historii vstupu ČR do NATO a přínos vyplývající z tohoto členství pro naši zemi, a věnoval se rovněž otázkám bezpečnosti v souvislosti s hrozbami organizovaného zločinu a mezinárodního terorismu.

-map-, foto -tj-

Přednáška k počtě J. L. Fischera: *Náš vnitřní čas*

■ Přednesem letošní přednášky z cyklu *Výročník přednášek k počtě J. L. Fischera* poctila Vědecká rada UP předsedkyně Akademie věd ČR prof. H. Illnerovou, DrSc., která si pro své vystoupení 5. 11. v aule FF UP zvolila téma *Náš vnitřní čas*. Její poutavá, i pro laiky srozumitelná sdělení k problematice „biologických hodin“ živých organismů úzce souvisela s hlavním oborem jejího odborného zájmu, jímž je časový program savců včetně člověka, tj. řízení a molekulární mechanismy denních a sezónních rytmů a jejich synchronizace s vnějším dnem. Právě otázka, zda a za jakých podmínek se náš subjektivní den a noc shoduje se skutečným cyklickým časem, dala podnět k řadě zajímavých výzkumů a poznatků, které ve své přednášce prof. Illnerová prezentovala. Závěr svého odborného vystoupení pak odlehčila úsměvnou výzvou ke vzájemné toleranci rozdílné „tikajícího“ subjektivního času mezi partnery.

Prof. H. Illnerová, DrSc., je absolventkou oboru biochemie Přírodovědecké fakulty UK v Praze, kde v současné době přednáší chronobiologii. Pracovala v Komoře zástupců ČSAV (od roku 1989), v Akademickém sněmu AV ČR (od roku 1993) a v Akademické radě AV ČR ve funkci místopředsedkyně (od roku 1993). V březnu 2001 byla zvolena předsedkyní

AV ČR. Je členkou Poradního výboru Společnosti pro výzkum biologických rytmů se sídlem v USA, výboru Klubu melatoninu se sídlem ve Francii, členkou Učené společnosti České republiky a dalších spolků.

V současnosti je Helena Illnerová členkou Vědecké rady UK a jejich tří fakult, Vědecké rady Masarykovy univerzity a FGÚ AV ČR a členkou Rady Národního muzea. Je též členkou Evropského poradního výboru pro výzkum a Velké poroty pro Descartovu cenu EU za výzkum.

Tradice fischerovských přednášek byla založena v roce 1994 k 100. výročí narození J. L. Fischera a je projevem ocenění významu osobnosti prvního rektora obnovené olomoucké univerzity. K jejímu přednesení vybírá výběrová komise, jmenovaná k tomuto účelu rektorem UP, každý rok významnou českou či zahraniční osobnost z kterékoliv vědní oblasti.

-mav-

Rektorka UP si vás dovoluje pozvat na
slavnostní akty

promoce absolventů

doktorského studijního programu

Cyriometodějské teologické fakulty, Lékařské fakulty, Filozofické fakulty, Přírodovědecké fakulty, Pedagogické fakulty, Fakulty tělesné kultury,

předání jmenovacích dekretů docentům,

kterí se habilitovali
na Přírodovědecké fakultě a Pedagogické fakultě,

udělení Pamětní medaile UP.

Program:

Promoce absolventů doktorského

studijního programu

Předání Cen rektorky UP

Předání dekretů docentům

Předání Čestného uznání autorům

vědeckých monografií

Předání Pamětní medaile UP

Zasedání se uskuteční v **aule Filozofické fakulty UP**
dne 19. listopadu 2004 ve 13 hodin.

Založení Bioinstitutu: přenos výsledků vědy a výzkumu do praxe

■ Po projednání v Akademickém senátu UP a schválení Správní radou UP byla v pátek 5. 11. na UP slavnostně podepsána zakladatelská smlouva o založení nové obecně prospěšné společnosti s názvem BIOINSTITUT, o. p. s. Vzniká tak odborné pracoviště pro ekologické zemědělství a udržitelný rozvoj krajiny, kterou olomoucká univerzita zakládá společně s PRO-BIO Svazem ekologických zemědělců a FiBL Frick – Výzkumným ústavem ekologického zemědělství se sídlem ve Švýcarsku. Slavnostní akt proběhl za účasti generálního ředitele FiBL dr. U. Niggliho, rektorky UP prof. J. Mačákové, CSc., a předsedy svazu PRO-BIO Ing. Z. Perlingerera.

Problematickou ekologizace hospodaření v krajině a jejím využíváním se UP Olomouc a svaz PRO-BIO se sídlem v Šumperku zabývají již velmi dlouho. V posledních patnácti letech byla přijata v naší republice řada krajinotvorných programů, zejména resortem životního prostředí a zemědělství. V jejich rámci bylo uznáno i kontrolované ekologické zemědělství. Dosud však nebylo nikde v ČR vytvořeno pracoviště, které by se zabývalo výzkumem ekologizace zemědělství a udržitelným

využíváním krajiny a přenosem výsledků vědy a výzkumu do praxe. Vládou přijatý Akční plán rozvoje ekologického zemědělství v ČR počítá s podporou výzkumu a vzdělávání v tomto oboru. Proto zakladatelé využili nabídky renomovaného švýcarského výzkumného ústavu FiBL, který má již pobočky i v Německu a v Rakousku a projekty v celé Evropě, aby byl založen nový společný ústav – Bioinstitut, o. p. s., s využitím švýcarského know-how a zkušeností našich pracovišť.

První aktivitou Bioinstitutu by měla být spolupráce na přípravách projektu v 6. rámcovém programu EU.

-red-, foto -tj-

V Praze jednali čeští rektori se svými německými kolegy

■ Ve dnech 4.–5. 11. se na Univerzitě Karlově v Praze uskutečnilo společné zasedání Předsednictva Německé konference rektorů (HRK) a Předsednictva České konference rektorů (ČKR). Na programu jednání byly především otázky struktury a finančních zdrojů terciárního vzdělávání, účasti vysokých škol na společných vzdělávacích a výzkumných programech EU a budoucí formy spolupráce HRK a ČKR. Předsednictva přijala na závěr *Společné prohlášení HRK a ČKR*, jež se týká budoucnosti doktorátů v Evropě, zajišťování kvality akreditací, společných programů a titulů a role vysokých škol v Boloňském procesu.

(Plné znění *Společného prohlášení HRK a ČKR* najdete na webových stránkách UP <http://aktuality.upol.cz/>.)

-red-

Univerzita Palackého v Olomouci
zve zájemce o studium na

Den otevřených dveří

v sobotu 27. 11. 2004 od 9 do 13 hod.
Blíže informace viz <http://aktuality.upol.cz/>.

Měsíc asijské kultury v Olomouci: Za vším hledej ženu...

■ V letošním roce se ve dnech 11. 10. – 12. 11. konal již pátý ročník Měsíce asijské kultury v Olomouci, který prostřednictvím přednášek přiblížil široké veřejnosti čínský způsob života, čínské tradice v kulturních i rodinných vztazích, problematiku národnostních menšin apod. Jeho letošní podtitul *Za vším hledej ženu...*, napověděl, čím se jednotliví přednášející ve svých vystoupeních zabývali (dámské odívání, ženy národnostních menšin, čínské spisovatelky atd.).

O zahájení Měsíce se postaraly především děti z olomouckých základních škol, které dostaly soutěžní úkol vytvořit výtvarné dílo na téma *V šatech Číny*. Vernisáž výstavy těchto výtvarných děl byla 11. 10. v Galerii Konvikt UC UP celá akce zahájena.

Dalším dnem započala svým přednesem o tradičním čínském odívání ženy v Číně Z. Černá sérii přednášek, na niž volně navázala o den později L. Olivová svou přednáškou o ženách a tabáku ve staré Číně. V dalším týdnu byly L. Obuchovou představeny tradice žen národnostních menšin Číny.

Váženým hostem byla i v letošním roce paní V. Hrdličková (na snímku), která promluvila na téma ženy v čínské literatuře, přičemž se zaměřila na

čínskou lidovou tvorbu a mýty staré Číny. Po ukončení přednášky bylo paní Hrdličkové dodatečně poblahopřáno k významnému životnímu jubileu.

Další týden Měsíce byl pak zahájen přednáškou O. Kučery na téma ženy v čínském právu, přičemž se převážně hovořilo o postavení ženy v čínském právu v době císařské Číny. Následovaly přednášky J. Hrubého o ženě jako obrazu Nejvyšší Moudrosti, J. Hofmana o asijských ženách vlastním očima, D. Uhra o radikálu „žena“ v čínském znakovém písmu, J. Šimy o mongolských ženách, Z. Kirkové o ženě v taoistickém myšlení a nakonec Tchang Jün-ling Ruskové o tom, jak se žije Číňance v České republice.

Program Měsíce asijské kultury v Olomouci zakončil filmový maratón, který probíhal po dva závěrečné dny ve filmovém sálu na ul. Křížkovského 8.

A. Likavčanová, foto J. Horňáková

Šperky P. Herynka součástí prestižní publikace

▲ P. Herynek: Prsten z bílého kovu a korku

■ Prsteny doc. P. Herynka vybralo prestižní americké nakladatelství Lark Books pro unikátní publikaci *1000 RINGS*, mapující uměleckou produkci tohoto nejvíce užívaného šperku od umělců z celého světa. Na více než 400 stranách se čtenář seznámí pomocí úvodního textu R. W. Eborndora, předního amerického šperkaře, a barevných reprodukcí prstenů s popisem užitých materiálů a technik také s osobními výpověďmi autorů. Publikace je vhodná zvláště pro studenty uměleckého řemesla a designu, ale jistě zaujme i širokou veřejnost. Nakladatelství Lark Books se specializuje na knihy o uměleckých řemeslech a designu a jeho produkce je udivující kvalitou a rozsahem. V další připravované publikaci *500 BROOCHES* se na jaře příštího roku objeví také Herynkovy brože.

Další informace viz www.larkbooks.com.

40. výročí svého založení slavily dvě kliniky LF UP

■ Dvě kliniky Lékařské fakulty UP pořádaly v uplynulém týdnu slavnostní setkání při příležitosti 40. výročí svého založení.

Oslavy **Urologické kliniky LF UP** a **FNO** proběhly 4. 11. v prostorách Uměleckého centra UP (snímek vlevo), kde účastníky přivítal současný přednosta kliniky doc. F. Zátura. Vědecký program byl dále doplněn projevy akademických funkcionářů, vystoupením hostů, prohlíd-

kou bývalého jezuitského konviktu a nových prostor Urologické kliniky.

O den později se v Regionálním centru v Olomouci konala při příležitosti 40. výročí založení **III. interní kliniky a hemodialyzačního střediska LF UP** a **FNO** pracovní konference, na jejíž organizaci se podílel také Spolek lékařů J. E. Purkyně. Po oficiálním zahájení a stručném uvedení do historie kliniky následovala odborná jednání v jednotlivých blocích. Konference se konala pod záštitou rektorky UP prof. J. Mačákové, děkana LF UP prof. Z. Koláře, zastupujícího ředitele Fakultní nemocnice Olomouc doc. Č. Neorala a vedoucího odboru zdravotnictví Krajského úřadu Olomouckého kraje MUDr. J. Gerolda.

-red-, foto -tj-

Stručně

Za účasti vedení UP proběhla v úterý 2. 11. na **UP tisková konference k zahájení akademického roku 2004/2005**. Přítomní novináři obdrželi informace o výsledcích přijímání řízení a počtech studentů po zápisu na fakultách, dále byly podány upřesňující údaje o konání **Dne otevřených dveří UP** a **fischerovské přednášce**, o **vypsání Stipendia Statutárního města Olomouce** a **přehledu realizovaných a plánovaných investičních akcí UP**.

***

Katedra výtvarné výchovy PdF UP ve spolupráci s **Domem dětí a mládeže v Olomouci** uspořádaly v **Uměleckém centru UP** (Galerie Schody, 3. patro) výstavu souboru fotografií **mladých autorů, účastníků Letní fotografické dílny – Olomouc duchovní**. Výstava, jejíž vernisáž proběhla 2. 11., potrvá do 30. 11. 2004.

***

V budově **Děkanátu Lékařské fakulty UP** bylo 2. 11. slavnostně otevřeno nové knihkupectví **Prompt Olomouc, s. r. o.**

***

Dvoudílnou přednášku PaedDr. A. Derevjankové, Ph.D., z **Prešovské univerzity** na téma **hudební kultury Byzance** pořádala **Katedra hudební výchovy PdF UP** 3. a 4. 11. v **Uměleckém centru UP**.

***

V **Atriu UC UP** uvedla **Katedra hudební výchovy PdF** 3. 11. operu **Coronide** autora V. Zouhara. V nastudování T. Hanzlíka účinkovali členové souboru **Ensemble Damian**.

-red-, foto -ek-, -tj-

Respirační medicína na 14. Kongresu Evropské respirační společnosti ERS v Glasgow: sjednocení v různorodosti

■ Pochmurné podzimní skotské počasí přivítalo 15 000 účastníků Výročního kongresu ve dnech 1.–7. 9. 2004. Odeznělo 421 sekcí v odborném programu, který se rozšiřuje každým rokem. Stoupající trend je podmíněn všeobecným nárůstem plicních nemocí, ale také pokračující integrací všech lékařských disciplín, které se zabývají respiračním ústrojím. Tradiční pneumologie řeší problémy nejčastějších nemocí, jako je chronická obstrukční plicní nemoc (CHOPN), bronchiální astma, pneumonie, tuberkulóza, plicní fibrózy atd., rozvíjí se ale celá řada dalších odvětví. Asi nejobtížnější je situace v pneumoonkologii, kde se jen velmi pomalu zlepšuje diagnostika a léčba nejčastějšího nádoru – bronchogenního karcinomu. Výše uvedené nemoci představují roční mortalitu asi 10 milionů lidí. Optimističtější je vývoj v pediatričce pneumologii, která se zabývá především astmatem a cystickou fibrózou. Tito nemocní pak přecházejí do dospělých kategorií, což zvláště v případě cystické fibrózy dříve bývalo spíše výjimkou. Velmi úzká je spolupráce mezi pneumologií a hrudními chirurgy na poli nitrohručních nádorů, neinfekčních zánětů a plicních transplantací. Rozvíjí se spánková medicína při stoupající detekci dýchacích poruch ve spánku a také intenzivní pneumologie s převratnými pokroky v používání neinvazivní umělé plicní ventilace a novými možnostmi v intervenční bronchologii. Různorodost respirační medicíny podtrhuje tradiční spolupráce s teoretickými obory, jako je patofyziologie, imunologie, genetika, molekulární biologie apod.

Vzniká tak společenství sdružující odborníky z celého světa, jehož význam v posledních letech stále roste. ERS předložila evropskému parlamentu vědecko-společenský projekt *Bílá kniha respiračních nemocí*, který dokládá zásadní význam těchto nemocí pro světovou populaci. V mortalitě se respirační nemoci zařazují za kardiovaskulární, na rozdíl od nich však mortalita na plicních nemocech stoupá. ERS byla hlavním odborným garantem při prosazování protikuřáckých restriktivních opatření v Evropské unii a je iniciátorem i realizačním článkem konkrétních opatření (protikuřácké poradny, pregraduální a postgraduální výuka odvykacích metod atd.). ERS spolu s WHO se dále podílí na programu *Zdraví a životní*

Po (zavátých) stopách moravských židovských spisovatelů

■ V pondělí 1. 11. byla ve výstavní síni olomoucké Zbrojnice otevřena výstava *Verwehte Spuren/Zaváté stopy*. Židovští spisovatelé německého jazyka z Moravy, kterou ve spolupráci se Spolkem Adalberta Stiftera z Mnichova uspořádalo Centrum pro výzkum moravské německé literatury při Katedře germanistiky FF UP. Výstava čítá 29 informačních panelů k životu a dílu vybraných německých pišících autorů židovského původu pocházejících z Moravy, kteří sice již podle názvu výstavy patří k těm zapomenutým, ale díky olomouckému Centru se postupně dostávají i do širšího povědomí. Z rodáků olomouckého regionu lze jmenovat V. A. Poláka nebo M. Zweiga a najdemé mezi nimi i dosud tvořící spisovatele, jako např. F. Beera.

Olomouc je po Mikulově a Jihlavě třetím místem, kde je výstava prezentována, následně by měla ještě putovat do Moravské Třebové a Opavy, eventuálně po Rakouských knihovnách u nás.

Návštěvníky krátce uvítala Mgr. P. Knápková a úvodní slovo vernisáže následně pronesl prof. L. Vaclavek.

Zájemci si mohou na Katedře germanistiky zakoupit i dvojjazyčný katalog. Výstava potrvá do konce letošního roku.

-pk-, foto -tj-

prostředí, což je jeden z dalších projektů Evropské unie. Politický lobbying se projevil i na kongresu, kde získal jedno z hlavních ocenění irský ministr zdravotnictví M. Martin za realizaci jedné z neúčinnějších protikuřáckých kampaní v EU. Ceny za celoživotní přínos pro respirační medicínu získali prof. Philipson (zakladatel spánkové medicíny), sir Crofton (organizátor boje proti tbc) a prof. Loddenkemper (editor *Bílá kniha respiračních nemocí*). Na schůzi národních delegátů proběhla jednání o možnostech aktivnější účasti zemí střední a východní Evropy. Pro naše účastníky se sice otevírá možnost častější prezentace vlastních výsledků a předsedání odborných sekcí, ale obtížnější je prosazování v centrálních orgánech ERS. Se vstupem do EU také zanikla řada dřívějších výhod a úlev pro lékaře z nových členských zemí.

Po odborné stránce není možné referovat o všech aktivitách prezentovaných na kongresu. V oblasti etiopatogeneze možno zmínit další imunogenetické poznatky o predispozici k patologické zánětlivé reaktivitě nebo ke kancerogenezi. Tyto informace jsou východiskem pro tzv. biologicky cílenou léčbu pomocí inhibitorů růstových faktorů (anti TGFβ u karcinomu plic), anticytokinů (anti TNFβ v léčbě zánětů) nebo antileukotrienů v léčbě astmatu. Některé selektivní imunomodulační přípravky však zatím nespĺnily očekávání (např. interferon gama u plicní fibrózy). Mezi imunologickými metodami se objevil i nový test na diagnostiku tbc, který detekuje produkci TNFβ senzibilizovanými Tlymfocyty).

Speciálně pedagogické ohlédnutí

■ Dne 20. 10. se na Katedře speciální pedagogiky PdF UP pod záštitou Spolku speciálních pedagogů konal seminář na téma *Jak se žije lidem s... hluchoslepotou*, na němž vystoupil PhDr. J. Jakeš a V. Turková.

Přednášející J. Jakeš seznámil účastníky semináře s terminologickým a definičním vymezením pojmu hluchoslepoty, a to s ohledem na fenomenologii a multidimenzionalitu hluchoslepoty jako kombinované vady.

Psychologické a sociální aspekty tohoto kombinovaného postižení ve svém vystoupení následně zdůraznila V. Turková, která také několikrát poukázala na potřebu legalizace osobní asistence v ČR, a to nejen pro osoby s hluchoslepotou.

Z technických novinek lze zmínit nové přístroje na detekci látek ve vydechaném vzduchu, nový systém endobronchiální ultrasonografie, zjednodušené bronchoskopické autofluorescenční systémy, elektromagnetický systém navigace v diagnostice okrouhlých plicních lézí, přístroje k vyšetřování únavy dechových svalů nebo nové respirační systémy.

Tradičně bylo na kongresu projednáváno několik konsensuálních klinických doporučení, která se snaží ovlivnit klinickou praxi. Olomoucká medicína byla zastoupena třemi příspěvky. V oblasti dospělé pneumologie byla prezentována dlouhodobá epidemiologická studie výskytu sarkoidózy na Moravě (V. Kolek a spol.) a výsledky bronchologické léčby benigních nádorů průdušek (V. Kolek, O. Marek). V pediatričce se prezentovali (M. Zápalka a spol.) práci o významu eozinofilního kationického proteinu v diferenciální diagnostice časného astmatu.

Každé mezinárodní setkání inspiruje a evokuje nové myšlenky. Z Glasgow si účastníci mohli přinést ústřední motiv: Evropská respirační společnost a její výroční kongresy nepochybně ukazují pozitivní celosvětový vývoj respirační medicíny spočívající ve funkčním propojení všech jejích odborných složek.

-vk-
Pozn. red.: Uvedený příspěvek obdržela redakce – patrně vinou občasných výpadků e-mailové pošty – opožděně. Autorovi i čtenářům se omlouváme.

Závěr semináře byl věnován diskusi, ve které oba přednášející reagovali na dotazy posluchačů, jež zpravidla směřovaly do oblasti praktického zvládnání denních činností a do oblasti komunikace hluchoslepých osob.

Seminář se setkal s velkým ohlaselem nejen u budoucích speciálních pedagogů, ale i u odborné veřejnosti. Jelikož hluchoslepoty představuje širokospektrální speciálně pedagogický fenomén, reálně uvažujeme – za účelem zvyšování informovanosti a erudovanosti studentů speciální pedagogiky – o jeho dalším pokračování na jaře roku 2005.

Za Spolek speciálních pedagogů KSP PdF UP
P. Bendová, foto -tj-

Jubileum

K životnímu jubileu prof. J. Macháčka

Škoda, že si umíme zvyknout na to, že je někdo skvělý. Považujeme za samozřejmé, že poskytuje oporu naší průměrnosti, a očekáváme, že za tuto samozřejmost nám zaplatí trpělivostí.

Přední český anglista, profesor Jaroslav Macháček, CSc., vedoucí Katedry anglistiky a amerikanistiky FF UP, trpělivě snáší, že ti, kteří ho měli štěstí poznat, na něj stávají frontu už přes padesát let. Střední a mladší generaci filologů zprostředkovává osobní zkušenost s generací českých poválečných strukturalistů; metody lingvistického myšlení získal u zakladatele olomoucké anglistiky profesora I. Poldaua, který si ho v roce 1952 vybral jako svého asistenta.

V roce 1967 se PhDr. J. Macháček, CSc. – bez stranické podpory a respektován a obdivován pro svůj talent a znalosti – habilitoval prací *Complementation of the English Verb by the Accusative and Infinitive and the Content Clause*. Tuto monografii a jeho další studii opakovaně cituje prestižní britská *A Grammar of Contemporary English*. V roce 1969–70 ještě působil jako hostující profesor na univerzitě v Sheffieldu. V roce 1970 mu studenti anglistiky oznámili, že je jejich kandidátem na proděkana pro studentské záležitosti. Ale to už doc. J. Macháček měl zakázáno učit a místo docentů z kmenových kateder čekali na studenty u státních zkoušek noví a neznámí předsedové komisi.

Do normalizovaného myšlení dosazeného vedení UP počátků 70. let se osobnost doc. J. Macháčka nemohla vejít, ve třiačtyřiceti letech byl z FF UP propuštěn a až do svých šedesátí let donucen pracovat jako topič v kotelně FNO. Byl mocenskými prostředky odstraněn z olomoucké katedry a české anglistiky fyzicky, pro své kolegy a bývalé studenty ale zůstával autoritou, kterou poměřovali realitu sedmdesátých a osmdesátých let.

V listopadu 1989 se na katedru a univerzitu vrátil jako prorektor a profesor se znovu stal univerzitě a české anglistice morální a profesionální oporou – i jako člen předsednictva RVŠ, Výboru FRVŠ, komisi MSMT, oborových rad a habilitačních komisí.

Pro své dnešní studenty, kteří v roce 1989 chodili do první třídy základní školy, je pan profesor brilantní polyglot s perfektní anglickou výslovností, smyslem pro humor a záviděníhodnými znalostmi anglického jazyka ve všech jeho rovinách a v historické perspektivě. Na to, abychom hodnotili jeho přínos pro olomouckou a českou anglistiku, je našťásti u prof. J. Macháčka, který se v listopadu dožívá pětasedmdesátí let, ještě moc brzy.

-ře-

Oslava Mezinárodního dne studentstva

Akademik sport centrum UP pořádá pod záštitou rektorky UP prof. J. Mačákové **ve středu 17. listopadu 2004**
44. ročník mezinárodního volejbalového turnaje vysokoškolských družstev k Mezinárodnímu dni studentstva.
Pozváno je 18 fakult vysokých škol z ČR a SR včetně fakult UP.
Turnaj se bude konat ve Sportovní hale UP od 8.30 do 16 hod.

Hudba v Olomouci

Historie a současnost III

Pod tímto názvem se ve dnech **6.–7. 12.** v prostorách Katedry muzikologie FF UP (Umělecké centrum UP, 2. patro) uskuteční pracovní konference, jejíž součástí bude rovněž prezentace některých výsledků badatelské práce v rámci projektu *Výzkum historie a kultury Moravy – část hudba*. Tematicky se jedná o konferenci zaměřenou na olomoucká působení významných hudebních osobností a aktivity olomouckých hudebních institucí s možnými přesahy k širším souvislostem hudební kultury v Olomouci. Na první den konferenčního jednání naváže vernisáž výstavy *Hudba v Olomouci* a večerní hudební program.

Fakulta tělesné kultury UP pořádá
**Sportovní management a marketing
v České republice
25. 11. 2004**

v konferenčním centru Hotel Tennis Club Prostějov.
Témata (sekce): Management, marketing, plánování, legislativa; Ekonomika a finance; Cestovní ruch, kvalita služeb, management lidských zdrojů, etika.

Středisko městské kultury Sobotka, Středisko amatérské kultury Impuls Hradec Králové vyhláší
**Literární soutěž Šrámkovy Sobotky 2005,
festivalu českého jazyka, řeči a literatury.**

Uzávěrka soutěže je 15. 2. 2005.
Podrobnější informace viz
www.sobotka.cz, www.splav.cz.

Lyžařské kurzy 2004/2005

Akademik sport centrum UP pořádá lyžařské kurzy pro studenty PF UP a ostatní:
– Pec pod Sněžkou: 9.–15. 1. 2005
– Petřkov: 23.–28. 1. 2005
– Barborka: 5.–12. 2. 2005; 26. 2.–5. 3. 2005
Přihlášky a další informace získáte u PhDr. A. Orlové, tel. 585 636 455, e-mail: alena.orlova@upol.cz, M. Štanclové, tel. 585 636 451, e-mail: martina.stanclova@upol.cz.

Zaměstnancům UP: přecíslování účtů

Na základě výzvy České spořitelny jsme provedli v měsíci říjnu 2004 automatizované přecíslování sporozírových účtů a účtů vkladních knížek, a to u zaměstnanců, kteří mají účet u tohoto peněžního ústavu. Nové číslo účtu mají zaměstnanci UP vyznačeno na výplatním lístku za měsíc říjen 2004.

Česká spořitelna ubezpečuje majitele účtů, že minimálně po dobu pěti let bude zpracovávat transakce v mezibankovním platebním styku i s původními čísly účtů, pokud by došlo k opomenutí čísla nového.
-pam-

**Otevírací hodiny Britského centra
Knihovny UP**

Út: 9–12 hod. 13–17 hod.
Št: 9–12 hod. 13–17 hod.
Čt: – 13–17 hod.
Pá: 9–15 hod.
So: 9–12 hod.

**Počet žádostí o studium na UP svědčí o rekordním zájmu,
jednotlivé obory však brzy budou o studenta zápolit**

Ve srovnání s loňským akademickým rokem zájem o studium na Univerzitě Palackého opět vzrostl. Dokládá to i souhrnná tabulka, která byla předložena novinářům na pravidelné tiskové konferenci UP (2. 11.). Počet podaných přihlášek je pro akademický rok 2004/2005 ve všech studijních programech zhruba o dva tisíce vyšší, než tomu bylo v akademickém roce 2003/2004. A to v osnově není započteno zhruba 1 500 žádostí o studium, které eviduje Právnická fakulta, na níž se přijímací řízení uskuteční teprve v průběhu listopadu. Stejně jako loni i letos vzrostl, a to poměrně výrazně, zájem o bakalářské studijní programy: jestliže loni si přihlášku podalo 8 695 zájemců, letos jich bylo už 11 336. V doktorských studiích eviduje UP zhruba stabilní zájem. Kdybychom se měli zmínit o obecném zájmu o jednotlivé fakulty UP, nejvíce bodů by zaznamenala Pedagogická a Filozofická fakulta. Rekordní ovšem není jen letošní počet žádostí o studium na UP, ale také počet těch, kteří se k přijímacím zkouškám dostavili. V porovnání s předchozím akademickým rokem se letos přijímacích zkoušek účastnilo o dva a půl tisíce zájemců více, děkani jednotlivých fakult celkem přijali 6 031 studentů. Ke studiu se jich pak zapsalo o 1 611 méně. (Ve světě celé univerzity uvedené číslo „zapsaných“ téměř odpovídá číslu předešlého akademického roku – tehdy se nově přijatých posluchačů zapsalo o 1 603 méně.)

O studium na UP sice projevilo zájem opět více studentů, výsledný počet těch, jež zaslali přihlášku ke studiu, i těch, kteří byli ke studiu přijati a konečně těch, kteří se ke studiu zapsali, je však v jednotlivých oborech značně rozdílný. A s rozdílným důrazem k tomu jevu i přistupují vedoucí sekcí či kateder jednotlivých fakult UP. *Přemýšlet o příčinách snižujícího se počtu maturantů hlásících se ke studiu na FF UP by vydalo na samostatnou studii v oboru sociologické demografie a vysokoškolské politiky. Tázána na konkrétní reakci Katedry germanistiky, jež přijala 74 uchazečů a v posledku se u zápisu setkala s 38 definitivními studenty FF UP (k tomu ovšem dnes nutno přičíst 2 studenty FTK a 11 přijatých na odvolání, čímž se dostáváme na číslo 53), odpovídám, že situaci nevidím nijak tragicky. Tvrdím už dlouho, že olomoucká univerzita nemá zázemí k tomu, aby se vyvíjela expanzivně, nýbrž by se měla dát cestou intenzivního rozvoje, kterým rozumím zvyšování nabídky oborů magisterského a doktorandského studia. Kvalitou tradičních oborů s výrazným vědeckým profilem a nabídkou nových oborů (které nelze studovat nikde jinde – např. judaistiku) bychom měli „lákat“ bakaláře z celé republiky i z ciziny, uvedla pro Žurnál UP prof. I. Fialová, vedoucí Katedry germanistiky FF UP. Podobně reagoval i doc. L. Machala, vedoucí Katedry bohemistiky FF UP, kde bylo ke studiu jednooborové filologie děkanem přijato 40 studentů, zapsalo se jich nakonec 24: *Nutno si však uvědomit, že uvedený obor je pouze jeden ze tří, které katedra otevírá: ve dvouoborovém studiu jsme navrhovali k přijetí kvótu 80 studentů, nastoupilo jich 75, v jednooborové české filologii zaměřené na editorskou práci ve sdělovacích prostředcích (Bc.) jsme navrhli 30 míst, nastoupilo 29 uchazečů. Jestliže některé obory Přírodovědecké fakulty však dnes již o studenta svádějí boj (na některé obory**

přijímala PŘF přihlášky až do konce července), obory „evidované“ na ostatních fakultách UP – soudě podle počtu děkanem přijatých a v konečném důsledku zapsaných – tak ovšem budou muset činit velmi brzy. *Konkurence mezi jednotlivými akademickými pracovišti v rámci republiky dosahuje zřejmě vrcholu. V současných podmínkách jsme nuceni preferovat kvantitu zájemců před jejich kvalitou. Budeme se však již muset zabývat tím, jak k nám uchazeče přitáhnout, uvedl mj. děkan FF UP prof. I. Barteček k problematice, jež v obrysech univerzitního celku tak patrná není. Uvedený rozpor nás překvapil a nevím, jak tento problém přístě vyřešit. Asi bychom měli navýšit počet studentů k přijetí. V dodatečném přijímacím řízení se problém totiž nevyřešil, řekl Žurnálu UP doc. E. Krč, vedoucí sekce španělské filologie Katedry romanistiky FF UP, kde bylo pro letošní akademický rok přijato v prvním kole děkanem FF UP 27 studentů, zapsalo se jich pouhých 11.*

Oborů, u nichž došlo ke zřetelnějšímu úbytku studentů oproti obvyklému trendu, je více a příčin tohoto jevu může být celá řada – od stále se zesilující konkurence ostatních vysokých škol, přes nedostačnou nabídku jiných organizačních forem studia (kombinované, distanční) a zřetelný pokles populace maturitních ročníků až po marketing jednotlivých fakult a UP jako celku. Přestože data o přijatých a zapsaných studentech jsou někde doplněna informací, že i v předcházejících letech nebyla výjimkou polovina zapsaných studentů oproti přijatým, pro zachování finanční vyváženosti by však část zapsaných, tedy těch, kteří fakticky ke studiu nastoupí, s sebou měla logicky nést jistý ekonomický dopad.

Vstřícný krok k potenciálním zájemcům o studium na UP nabídla letos Filozofická fakulta. Zvolila netradiční vikendový termín přijímacího řízení. Avšak tím, že budoucím posluchačům nabídla klidný den přijímacího řízení i jinak extrémně časově vytíženém období začátku června, přispěla mj. i to, že se zájemci mohli ucházet o přijetí u jiných konkurenčních vysokoškolských zařízení a nemuseli se rozhodovat, zda přijdou zkusit štěstí na UP či kdekoliv jinde. Jestliže pak uspěli na více vysokých školách, bylo samozřejmě jen na nich, pro kterou z nabídek se rozhodli. To, že se v určitých oborech k zápisu pak přihlásila pouze větší část přijatých, však rozhodně za povšimnutí stojí. I když se ve světě souhrnných rekordních počtů zájemců o studium na UP jeví zmíněné „drobné“ oborové výkyvy jako nepodstatné, neustálý tlak silící konkurence v jednom šiku se slabými populačními ročníky situaci příštích let spíše přiostrí.

M. Hronová

**Volby do Akademického senátu
Lékařské fakulty UP**

Akademický senát Lékařské fakulty UP schválil na svém zasedání dne 9. 11. 2004 usnesení o **vyhlášení voleb pro nové funkční období AS LF UP.**

Volby se uskuteční v termínech **1. a 2. 12. 2004.** Podrobné informace o přípravě a průběhu voleb naleznete na webových stránkách www.ucjff.upol.cz/senat.

Rozpočet...

nesěli v počtu schopném usnášení a se zamítavým stanoviskem se rozcházel i 22. 9. Na říjnovém zasedání znovu nebyl senát usnášení schopný a na počátku listopadu (3. 11.) další předloženou verzi senátorů opět neschválil.

Hlavním důvodem obtížné nacházení konsensu bylo snížení celkové částky určené pro centrální jednotky z celkového objemu základní dotace. Jak na předposledním zasedání AS UP uvedl doc. J. Štefanides, problémy související s tokem financí na UP pojmenovala ekonomická komise AS UP již na jaře,

Dokončení ze str. 1

vedení UP však na předkládané výhrady nereagovalo, nebo reagovalo neuspokojivě.

Listopadové přijetí rozpočtu univerzity pro rok 2004 zároveň ukončilo několikaměsíční období rozpočtového provizoria, podle jehož pravidel (tj. pouze s 90 % základní dotace loňského roku), byla UP větší část roku nucena hospodařit.

Podrobné informace o jednáních AS UP k *Návrhu souhrnného rozpočtu UP na rok 2004* jsou k dispozici na webových stránkách UP (<http://www.upol.cz>) – Orgány UP – Akademický senát UP).

-red-

Botanická zahrada Přírodovědecké fakulty UP: stará historie a mladé začátky II/

Botanická zahrada UP na Výstavišti Flora Olomouc

Celou expozici rizikových rostlin, která již zůstane trvalou – byť periodicky obměňovanou – částí univerzitní Botanické zahrady, mohli shlédnout ti návštěvníci zahradnické výstavy, kteří současně navštívili areál tropických skleníků FLORY. Odhadujeme, že počet návštěvníků naší expozice za čtyři dny výstavy překročil deset tisíc a příznivé reakce i zájem mnoha z nich nám potvrdil, že Botanická zahrada si zaslouží podporu a dokáže zhodnotit svěřené prostředky nejen ve prospěch Univerzity Palackého, ale také města Olomouce a široké veřejnosti.

Návštěvníci, kteří prošli tzv. citrusovým skleníkem FLORY, mohli zhlédnout ještě jednu expozici, na níž se podílela Botanická zahrada a Katedra botaniky PŘF UP. V mediích byla prezentována – trochu proti naší vůli – jako „sbírka masožravých rostlin“, kterou ani neměla být. Pozorní návštěvníci, kteří se zastavili před jejím informačním panelem, mohli sami zjistit proč: šlo jen o malou prezentaci rozsáhlé kolekce špiřice rodu *Sarracenia*, kterou založil na Katedře botaniky PŘF UP dr. V. Rybka. Jejím záměrem bylo ukázat, jak dokonale jsou pastí i květy těchto rostlin vybaveny pro využívání hmyzu jako opylovačů i zdrojů živin a že věcně i evolučně správné je mluvit o rostlinách „hmyzožravých“ a nikoliv „masožravých“.

Ani tato expozice neskončila zavřením výstavy Flora. Technicky byla vybudována systémem kapkové hydroponie, využívající měkkou dešťovou vodu z jezírka, a bude postupně využívána k ukázkám dalších zajímavých detailů ze života nejen hmyzožravých, ale i dalších mokřadních a vodních rostlin jako zástupců biologické diverzity dnes nejvíce ohrožených biotopů.

Ochrana fytozoozónu a jeho využívání

21. století s kritickými problémy v oblasti životního prostředí a krizi biologické diverzity však postavilo před botanické zahrady také zcela nové poslání, jímž je aktivní péče o ochranu fytozoozónu a jeho trvale udržitelné využívání v globálním a zvláště v regionálním měřítku (<http://www.bgci.org.uk>). Přes pokračující devastaci a rozpad kulturní krajiny, kterou v globálních rozměrech přináší civilizace, zůstávají v každém regionu cenná, ač vesměs ohrožená území s výskytem původních druhů rostlin a živočichů, která potřebují stále více lidské péče. Kromě státních orgánů se jich nadšeně ujímají lidé, sdružení v různých nevládních organizacích a spolcích pro ochranu přírody. Je potěšitelné, že vliv takových organizací i výsledky jejich činnosti začínají být znát, méně těší, že chráněná území musejí být často uzavřena před veřejností, aby nedocházelo k jejich dalšímu poškození. Veřejnost má tak jen mizivou příležitost aspoň úkradkem zhlédnout chráněné a ohrožené druhy rostlin. Kritickým fenoménem se v tomto ohledu stává turistická exploatace a „průmysl volného času“ v chráněných oblastech, jež návštěvníci, často vysoce motivovaní zájmem o přírodu, stavějí před virtuální realitu informač-

ních panelů a přísně střežených stezek, aniž by měli příležitost aspoň úkradkem zhlédnout chráněné a ohrožené druhy rostlin. Bezohledné a nepoučené „zájemce“ pak zákazy vstupu nezastaví před devastací zranitelných populací rostlin v samotném srdci jejich výskytu.

Především tento fenomén by Botanická zahrada PŘF UP chtěla podchytil v blízké budoucnosti. Olomoucko je regionem pozoruhodně bohatým na biotopy s vysokou biologickou diverzitou a s mnoha druhy rostlin v kategoriích chráněných a ohrožených druhů.

Již jsme začali jeden z modelů takového biotopu budovat. Je jím útvar, označovaný odborným termínem, převzatým z hanáckého nářečí: „smuha“. Jde o zbytky mrtvých říčních ramen v lesích Litovelského Pomoraví, s charakteristickou faunou i florou. I když bude tato „smuha“ v naší zahradě sloužit i jako zásobník dešťové závlahové vody, poskytne příležitost k ukázkám jak typických a hojných druhů (např. česnek medvědí), tak i druhů ohrožených (bledule, mařice, cidívka), a dokonce i druhů vyhynulých (bříza nízká).

Katedra botaniky PŘF UP: výzkum, ochrana, prezentace

Studenti, doktorandi i odborníci se na Katedře botaniky PŘF UP často zabývají problematikou ohrožených druhů rostlin. Po odevzdání a obhájení prací, které končí v knihovně katedry, však často opouštějí i svůj experimentální materiál, který získali na základě výjimky a zvláštních povolení MŽP. V Botanické zahradě tak již našla útočiště unikátní kolekce ladoněk, ostružiníků a nově i jeseníckého zvonku voutsatého a bělokarpatského hadince nachového. V souladu s novými koncepcemi ochrany fytozoozónu připravujeme i další speciální kolekce, např. kolekce planých druhů rodů *Allium*, *Lactuca*, *Dianthus* a dalších.

Tak malá botanická zahrada, jakou Botanická zahrada PŘF UP vždy zůstane, nemůže počet svých položek zvyšovat donekonečna. Tím větší důraz chceme klást na podrobné a všestranné informace, které by instituce univerzitního charakteru měla i v tomto směru poskytovat. I ty by měly být prezentovány moderně a v duchu doby – od putavé a živé stránky webu až po audiovizuální prezentace a elektronického průvodce přímo v zahradě. To už je budoucnost, závislá na investicích, ale doufáme, že jsme svým prvním krokem na nové cestě přesvědčili, že se vyplatí...

Poděkování

Expozice rizikových rostlin v životním prostředí mohla být uskutečněna především díky finanční podpoře ze strany Magistrátu města Olomouce v roce 2003 a pokračující podpoře jejího vzdělávacího působení v rámci volného času dětí a mládeže v roce 2004. Poděkování patří rovněž vedení Výstaviště Flora Olomouc za zájem o navázání spolupráce a velmi vstřícný postoj k dalšímu rozvoji společných aktivit.

Ing. P. Havránek, CSc., prof. A. Lebeda, DrSc.,
Ing. E. Krístková, Ph.D., foto archiv autorů
Meziitultky redakce.

▲ Hlaváček jarní

▲ Lysichiton americanus

Zdeněk Matějček: Psychologické eseje (z konce kariéry)

Před nedávnem mi z Prahy doručili tuto pozoruhodnou knihu od milovaného učitele s redakčním vzkazem: „Na požádání pana profesora Zdeňka Matějčka Vám s radostí a přáním potěšení z čtení posíláme jeho knížku, vydanou naším nakladatelstvím. Karolinum“. A k tomu autor napsal v knize: „Věnuji svým milým žákům, kteří se stali mými přáteli a od nichž jsem se tak mnoho naučil.“

Panu profesorovi jsem obratem poděkoval a vyjádřil vděčnost za všechna dobrodíní, kterých se mi od něho dostalo od prvního setkání na jeho přednášce v roce 1962 a později, když působil v ILFu, pak v jeho pracovně na Vinohradech v Londýnské 45, kde vedl oddělení výzkumu rodiny Psychiatrického centra Praha. Naposledy u nás doma a pak ještě během „Psychologických dnů“, když i v Olomouci oslavila psychologická obec jeho osmdesátiny.

Na Univerzitu Palackého prof. Matějček jezdil rád. Jeho přítomnost zde byla vždy velmi prospěšná. Mimořádná osobnost velkého člověka a vědce profesora PhDr. Zdeňka Matějčka, CSc. (16. 8. 1922–26. 10. 2004) nebude zapomenuta ani v Olomouci.

Prof. J. Musil, 28. 10. 2004

Přednáška významného absolventa UP

V souladu se Statutem přednášky významných absolventů Univerzity Palackého v Olomouci vypisuje Klub absolventů a příznivců UP, Univerzita Palackého a statutární město Olomouc **výběrové řízení na kandidáta přednášky pro rok 2005.**

Návrh na kandidáta přednášky může podat kterýkoliv člen akademické obce či Klubu absolventů a příznivců UP. Součástí tohoto návrhu musí být stručné zdůvodnění.

Termín podání návrhu je **15. listopad 2004.**

Návrhy zasílejte na adresu: prof. L. Ludíková, CSc., Rektorát UP, Křížkovského 8, 771 47. Olomouc.

Cena klubu absolventů a příznivců UP

Klub absolventů a příznivců UP vyhlašuje soutěž pro pregraduální a postgraduální studenty UP v oblasti vědeckého výzkumu a badání.

Podmínky soutěže: věk do 30 let včetně; publikace (separátní výtisk či xerokopie) nebo strojopis práce s potvrzením redakce časopisu o přijetí práce do tisku; publikace v impaktovaném časopisu je bonifikaována; student UP je prvním nebo jediným autorem práce.

Oceněný autor práce obdrží odměnu 2000–3000 Kč. Cena Klubu bude předána rektorkou UP.

Termín odevzdání přihlášek je **4. 12. 2004.**

Přihlášku s jedním výtiskem práce je nutno předat do uvedeného data osobně prof. L. Ludíkové, CSc., prorektorce UP, Rektorát UP, Křížkovského 8, 771 47 Olomouc, tel: 585 631 007, 585 635 301 nebo na sekretariát prorektora pro studijní záležitosti a záležitosti studentů Mgr. Z. Truxové, Rektorát UP, Křížkovského 8, 771 47 Olomouc, tel: 585 631 004.

Stipendium Statutárního města Olomouce

Upozorňujeme studenty magisterských programů a doktorandy, že **do 31. 12. 2004** lze podávat žádosti o *Stipendium Statutárního města Olomouce*, doplněné projektem zdůvodňujícím cíl studijního pobytu v zahraničí. Důležitou podmínkou je potvrzení zahraniční univerzity, že je ochotna uchazeče přijmout.

Podrobné informace poskytne Kancelář zahraničních styků UP.

Stipendia na německých univerzitách

Kancelář zahraničních styků RUP upozorňuje na možnost získání dvou stipendií ve výši 600 EUR, které nabízí studentské sdružení JANUA na letní semestr 2005 na kteroukoliv německou univerzitu dle vlastního výběru studenta.

Termín pro odevzdání přihlášek je dne **19. 11. 2004.**

Kontakt: petri@rupnw.upol.cz. Podrobnější informace viz <http://www.sweb.cz/janua/>.

Pod záštitou Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulty multimediálních komunikací se ve dnech **22.–25. 11. 2004** koná druhý ročník **Festivalu studentských filmů**, organizovaného studenty fakulty Multimediálních komunikací UTB ve Zlíně. *Podrobnější informace o programu viz <http://www.festival.utb.cz/menu.htm>.*

HABILITACE

Fakulta tělesné kultury

Děkanka a Vědecká rada Fakulty tělesné kultury UP zvou všechny zájemce na **habilitační přednášku MUDr. Vlasty Tošnerové, CSc.**, přednostky Rehabilitační kliniky Fakultní nemocnice v Hradci Králové.

Přednáška, která má název *Kineziologické aspekty poruch motorického vývoje u vybraných skupin dětí*, se koná v rámci habilitačního řízení v **oboru kinantropologie** v průběhu veřejné části zasedání Vědecké rady FTK UP dne **22. 11. 2004 v 10 hod.** (zasedací místnost FTK UP).

Předložená habilitační práce je vystavena od 20. 10. 2004 v knihovně FTK UP.

-ftk-

Beseda o STAGu

Dne 25. 10. pořádala Studentská iniciativa – Studna v Auditoriu UC UP besedu nazvanou *STAG – Akademický matrix?*. Besedy se zúčastnila většina pozvaných hostů a názory jejich i publika byly velmi pestré. V případě konkrétních problémů byla ze strany CVT nabídnuta pomoc studentům, kterých se to přímo týká. V obecné rovině se účastníci besedy shodli na užitečnosti probíraného tématu, ačkoli zazněly názory, že takovéto debaty měly probíhat spíše před zavedením systému.

V rámci besedy i mimo ni distribuovala Studentská iniciativa – Studna anketu, odpovědi na ni dále stručně shrnujeme. Všichni dotázaní se shodli na užitečnosti informačního systému a jeho zachování, někteří by však STAG raději nahradili jiným IS. Nikdo z respondentů neodpověděl kladně na otázku, zda by se chtěl vrátit ke stavu před STAGem, nikdo nechce koupit nový IS od jiné VŠ ani zadat zakázku soukromé firmě. Pouze mizivé procento dotázaných však uvedlo, že nemá se STAGem vůbec žádné problémy, většinou studenti uváděli časté problémy se systémem. Odpovědi se značně lišily podle domovské fakulty respondentů, což je dáno přístupem fakult k používání systému. Nejvyšší procento nespokojených se STAGem bylo u respondentů z Právnické fakulty. Mezi nejčastější návrhy na změnu IS STAG zaznělo automatické zapisování předmětů kategorie A v prvních ročnících.

Za Studentskou iniciativu – Studna
L. Trávníčková, F. Zouhar

„Patnáct let poté. S lhotejností na věčné časy?“

Pod tímto názvem připravuje Studentská rada Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze k patnáctému výročí 17. listopadu 1989 akci, k jejíž spoluúčasti a podpoře vyzývá i studenti ostatních českých vysokých škol – průvod s podobnou trasou, jakou se ubírala studentská demonstrace v roce 1989. Pozvány jsou významné osobnosti tehdejšího i současného politického a kulturního života, např. V. Havel, T. Halík, J. Potměšil, S. Pánek, M. Kubíšová aj.

Průvod začíná ve středu 17. listopadu stejně jako před patnácti lety v 16 hodin u schodů na pražském Albertově a bude končit po 19 hodině u sochy sv. Václava na Václavském náměstí.

Studenti FF UK k příležitosti 15. výročí také vydali prohlášení, ve kterém je zformulována základní myšlenka akce:

Prohlášení studentů k 15. výročí 17. listopadu 1989

My, současní studenti, jsme 17. listopad roku 1989 zažili ještě jako děti, takže jeho atmosféru známe vlastně jen z vyprávění. Mnozí tu dobu popisují jako nejkrásnější v životě, a to v podivuhodné shodě: euforie z toho, že „končí pustá desetiletí bezčasní a nesvobody“, rozhodně přesahovala hranice obvyklých osobních zážitků a byla společná prakticky všem.

Tehdy se také znovu probudilo cosi jako společné vědomí, a s tím i zájem o věci veřejné. Právě oním zájmem se listopadová doba nejrudčeji lišila od doby předchozí.

Nešlo však jen o jakousi změnu společenské nálady: listopad '89 byl historický předěl, díky kterému lidé konečně mohli překročit hranice svého soukromí a znovu se začít podílet na tom, jak bude vypadat jejich země. To je konečnou nejvýznamnější odkaz listopadových událostí.

My, současní studenti, žijeme v době, kdy polistopadová euforie už dávno odezněla. To je asi přirozené, ale znepokojuje nás, že odezněly i všechny tehdejší ideály či přinejmenším vůle je naplňovat. Zájem občanů o věci veřejné je čím dál vzácnější a obětovat něco pro společný cíl je už zase směšnou frází – stejně jako v dobách normalizace. Na našich školách i v celé společnosti daleko spíš zažíváme jakousi nedůvěru ke společnému zájmu, a především nechotou pro společný zájem cokoli dělat. I mezi studenty už panuje nechuť, někdy i strach vystoupit vůči evidentním nepravostem, se kterými se setkávají ve svém okolí. A jak můžeme pozorovat, převládá pragmatický zájem jen o své osobní věci – a péče o své pohodlné soukromí. Hodí se ovšem připomenout, že právě schovávaní se do svého soukromí charakterizovalo dobu předlistopadovou.

Zatímco dřívější režim člověka represemi nutil, aby se staral pouze o sebe, dnes to všichni činíme zdánlivě dobrovolně. Přijali jsme poněkud nebezpečnou myšlenku, že starat se především o své soukromí patří k hlavním vymoženostem demokracie. Jako by demokracie měla být jenom jakýsi servis, jehož smyslem je umožnit člověku, aby se uzavřel do kruhu všednodenních zábrav. Je ale třeba říci, že takto pojímaná demokracie vůbec demokracií není: netečné (a poněkud otrávené) přihlížení tomu, co se děje ve veřejném prostoru, je chování typické pro husákovský režim. Nepřipravujeme tak bezděčně návrat něčeho podobného?

My studenti takový návrat nechceme. Předpokládáme, že v tom nejsme sami, a proto všechny vyzýváme, aby se spolu s námi snažili o následující:

- *Nebyť otupělí ke všemožným projevům arogance, ať už politiků, úředníků, nadřízených nebo třeba i učitelů. Využívat naopak všech možností k tomu, aby se arogance nestala univerzálně vítězí metodou.*
- *Nerelativizovat komunistickou minulost, a už vůbec ne ji barvit na růžovo. Být naopak ostražití vůči všem hlasům, které se o to pokoušejí. Nepřipustit, aby se v důležitých veřejných funkcích objevovali lidé, kteří posluhovali bývalému režimu.*
- *Nedovolit veřejně činným lidem, aby mohli úspěšně sázet na naši děravou paměť. Vytvářet naopak aktivně klima, kde se špatnost nazývá špatností a nezapomíná se na ni.*
- *Spojovat se, jde-li o dobrou věc.*

My, současní studenti, jsme 17. listopad roku 1989 zažili ještě jako děti, takže jeho atmosféru známe jen z vyprávění. Ale jeho odkaz je pro nás aktuální a živý – a budeme se snažit, aby se na něj nezapomnělo.

Další informace viz <http://strada.ff.cuni.cz/listopad/>.

-red-

YDAVATELSTVÍ UP

Říjnová produkce

Cyriometodějská fakulta

Mikeš, F. (uspoř.): *Věda a náboženství 2000: Od konfliktu k dialogu*. 1. vyd., 220 s.
Špiner, D.: *Nástin křesťanské etiky a jejího významu v hledání smyslu života*. 1. vyd., 120 s.

Fakulta tělesné kultury

Janura, M.: *Úvod do biomechaniky pohybového systému člověka*. Dotisk 1. vyd., 86 s.

Filozofická fakulta

Tabery, K. (uspoř.): *Karel Smrž (1897–1953)*. Sborník. 1. vyd., 120 s.
Förster, J., Plhákova, A.: *Brněnská škola celostní a tvarové psychologie*. 1. vyd., 136 s.

Lékařská fakulta

Výroční zpráva za rok 2003. 72 s.
Šimánek, V. (ed.): *Biomedical Papers*. Volume 148, Number 1, July 2004. 1. vyd., 110 s.

Pedagogická fakulta

Poláková, J.: *Tři milníky německé základní školy*. 1. vyd., 280 s.
Dubová, J., Pallová, M.: *Einführung in die Textlinguistik*. 1. vyd., 44 s.
Klement, M.: *Tvorba webových stránek pomocí aplikace Microsoft Frontpage 2002*. 1. vyd., 142 s.

Kopecký, M.: *Základy teorie množin*. 1. vyd., 116 s.
E-pedagogium. Nezávislý odborný časopis. Číslo III/2004. 1. vyd., 94 s.

Právnická fakulta

Grůň, L.: *Vybrané kapitoly z historie daní, poplatků a cla*. 1. vyd., 204 s.

Přírodovědecká fakulta

Vysoudil, M.: *Meteorologie a klimatologie*. 1. vyd., 282 s.
Dobešová, Z.: *Databázové systémy v GIS*. 1. vyd., 78 s.

Středisko distančního vzdělávání

Miovský, M.: *Diplomové práce v oboru psychologie*. 1. vyd., 70 s.
Petrková, A., Čornaničová, R.: *Gerontagogika*. Úvod do teorie a praxe edukace seniorů. 1. vyd., 94 s.
Cimbáliková, L.: *Management*. 1. vyd., 106 s.
Zlámal, J.: *Vybrané kapitoly z aplikované ekonomie*. 1. vyd., 116 s.
Plhákova, A.: *Dějiny psychologie I*. 1. vyd., 64 s.

Rektorát UP

Grygar, J.: *10. výroční přednáška k počtům J. L. Fischera*. 1. vyd., 64 s.

-kop-

Prof. Josef Jařab hostem besedy z cyklu *Bezdné hovory*

Pořádá Studentská iniciativa Studna

Prof. Josef Jařab je významný český amerikanista (v letech 2000–2004 prezident Evropské Asociace Amerikanistů), který již od roku 1972 působí na Univerzitě Palackého v Olomouci, kde také v letech 1989–1997 zastával funkci rektora. Je autorem, spoluautorem či editorem více než 30 knih, sbírek esejů a antologií většinou z oblasti americké a anglické literatury a z literární teorie. Řada jeho dalších článků se zabývá tématem transformace vysokoškolského vzdělávání, kulturního pluralismu a multikulturalismu. Přednáší na univerzitách v USA, Velké Británii, Kanadě, Německu a mnoha dalších. Od roku 1990 se angažuje v politice – od roku 2000 působí jako senátor Parlamentu ČR za volební obvod Opavu.

Kaple Božího těla, Umělecké centrum UP
16. 11. v 19.00 hod.

Rektoři Univerzity Palackého v Olomouci

Eduard Mandák – rektor funkcionář

Eduard Mandák byl již pátým, tedy „jubilejním“ rektorem olomoucké univerzity; tuto funkci zastával v letech 1963–1966. Další primát je ovšem veskrze neslavný – E. Mandák je jediným rektorem zdejší alma mater bez absolutoria úplného vysokoškolského vzdělání. Tato skutečnost je také pravděpodobně důvodem Mandákovy „pouze“ docentské vědeckopedagogické hodnosti, zatímco jeho ostatní olomoučtí „kolegové“-rektoři obdrželi tituly profesorské.

Eduard Mandák se narodil 30. prosince 1910 v Zopech u Holešova, ale jeho rodiče se krátce po jeho narození přestěhovali do Holešova, kde E. Mandák absolvoval reálné gymnázium (1930). Pocházel z dělnické rodiny obdařen šestí dětmi. Jeho otec se živil především jako krejčovský dělník; před první světovou válkou pracoval v této profesi ve Vídni, ale ve válečných letech zde byl zaměstnán jako slévač v železárnách. Eduard Mandák se zapojil do komunistického hnutí již na střední škole. V roce 1928 se stal členem a posléze i regionálním funkcionářem Komunistického svazu mládeže. O dva roky později vstoupil do Komunistické strany Československa, kde zastával nejrůznější funkce na okresní a krajské úrovni.

Od roku 1930 do roku 1933 údajně studoval Právníkou fakultu Univerzity Karlovy v Praze; studia ale evidentně nedokončil, i když ve svém kádrovém dotazníku uváděl v těchto letech „absolutorium Právnícké fakulty v Brně“. Údaje uváděné E. Mandákem v dostupných osobních dokumentech jsou totiž v tomto ohledu rozdílné. V roce 1935 Eduard Mandák odcestoval do Sovětského svazu, kde v Moskvě dva roky studoval Ustřední leninskou školu založenou a provozovanou tehdejší Komunistickou internacionálou. Dvouletý pobyt na tomto mezinárodním komunistickém učilišti a šest semestrů na Právnícké fakultě tak pravděpodobně v pozdějších letech substituovaly Mandákovu úplné vysokoškolské vzdělání.

Po návratu z SSSR Eduard Mandák krátce působil ve stranických funkcích na Ostravsku, od poloviny roku 1938 však již pracoval jako předseda okresního výboru KSČ v Holešově, kde zastupoval komunistickou stranu v komunálním zastupitelstvu i městské radě. Po rozpuštění KSČ v českých zemích (prosinec 1938) se E. Mandák aktivně podílel na vytváření ilegální stranické struktury, a to jak na úrovni okresní (Holešov), tak od května 1939 na úrovni krajské (Olomouc). V dubnu 1940 byl E. Mandák zatčen a ve

Vratislavi odsouzen za odbojovou činnost k desetiletému trestu vězení.

Další etapa Mandákovy pestré funkcionářské kariéry začala bezprostředně po osvobození. Mandák postupně zastával funkci okresního tajemníka ve stranickém aparátu a lidosprávě, působil jako vedoucí redaktor krajského komunistického deníku Stráž lidu, zasedal v předsednictvu olomouckého krajského výboru KSČ i v olomouckém Ustředním národním výboru. V roce 1946 se stal členem Ustředního výboru KSČ a rok nato odešel do Prahy, kde pracoval ve vedení Rolnických listů a v aparátu rolnického oddělení ÚV KSČ. Od počátku padesátých let přešel Eduard Mandák do významných funkcí v nejvyšších orgánech státní správy – působil jako náměstek ministra rezortů zemědělství, výkupu a potravinářského průmyslu. Ve všech těchto funkcích se zabýval ekonomickými záležitostmi.

V roce 1957 se Mandák z nám neznámých příčin navrátil do svého rodného kraje a začal pracovat jako náměstek předsedy olomouckého krajského národního výboru. Ovšem již v roce 1958 – v důsledku nemoci – odešel do „teorie“ a nastoupil na katedru marxismu-leninismu na Lékařské fakultě UP. O důvodech nečekaného kariérního pádu zkušeného stranického a státního byrokrata nevíme nic bližšího. Zdá se ale, že Mandák opravdu měl pražské „vysoké politiky“ doslova „plné zuby“, k čemuž přispěly nepochybně i jeho zdravotní problémy. Mandák se ale z vysoké politiky rozhodně nevytratil – zasedal v předsednictvu krajského výboru strany a byl i permanentním poslancem tehdejšího nejvyššího zastupitelského orgánu – Národního shromáždění.

Do nástupu na rektorský stolec působil E. Mandák postupně na katedrách marxismu-leninismu všech tehdejších fakult olomoucké univerzity. V roce 1962 obdržel Mandák vědeckopedagogickou hodnost docenta v oboru politické ekonomie. Dlužno říci, že E. Mandák neměl na svém kontě pražádnou odbornou, neřkuli vědeckou činnost – jeho publikační aktivity v této době zahrnovaly několik kratičkových publicistických článků zveřejněných především v časopise *Nová mysl* a v *Zemědělských novinách*. A tak posuzovatelé zařadili do jeho „bibliografie“ i spoluautorství čtyřech vládních usnesení (např. „Usnesení strany a vlády o opatřeních ke zlepšení práce státních traktorových stanic“ z roku 1952).

Do rektorského křesla olomoucké univerzity zasedl Eduard Mandák v roce 1963 už jako čerstvý vedoucí nově zřízené Katedry marxismu-leninismu na Přírodovědecké fakultě. V té době se Univerzita Palackého doslova zmlátila ostrými spory (např. tzv. jechiádou), které se dříve tolik dominantnímu rektorovi Jaromíru Hrbkovi nedařilo tlumit. Eduard Mandák však celou situaci na olomoucké univerzitě nesporně zklidnil a stabilizoval. Především proto, že se do konkrétních odborně-organizačních záležitostí nepletl; dokázal ovšem racionální návrhy a nápady svých podřízených účinně podporovat, využívaje přitom svého výrazně prozeimního postavení včetně permanentně zastávaných vysokých stranických i zastupitelských funkcí. Je ovšem také skutečností, že rektorovo funkcionářsko-aparátnické image řadě příslušníků akademické obce nemálo vadilo. Připomeňme také, že v rektorském funkčním období E. Mandáka přibyla do svazku UP Pedagogická fakulta (1964) vzniklá ze zaniklého Pedagogického institutu – počet fakult olomoucké univerzity se tak ustálil až do roku 1989 na čísle čtyři.

Eduard Mandák se po výkonu rektorské funkce vrátil na Přírodovědeckou fakultu jako vedoucí Katedry marxismu-leninismu. V období Pražského jara se E. Mandák jevil jako „váhavý centrista“. Jenže v květnu 1968 odešel na ÚV KSČ plnit „naléhavé úkoly“. Stal se totiž místopředsedou Ustřední kontrolní a revizní komise (ÚKRK) ÚV KSČ, v jejímž čele stál Miloš Jakeš. Podílel se snad bývalý olomoucký rektor společně se svým přímým stranickým nadřízeným M. Jakešem na přípravě srpnové okupace „spojeneckými“ vojsky? Odpověď na tuto otáčku neznáme. Jako člen ÚKRK se Eduard Mandák objevil na olomoucké univerzitě v době studentské listopadové stávky v roce 1968, kdy se snažil přimět stávkující studenty k ukončení stávky.

Na konci srpna 1969 rezignoval rektor olomoucké univerzity Josef Metelka (v důsledku jmenování Jaromíra Hrbka ministrem školství) na svou funkci. Tehdejší celozávodní výbor KSČ na UP podpořil kandidaturu E. Mandáka na rektorský post. Reformně naladěný univerzitní komunistický orgán se totiž domníval, že E. Mandák bude vyhovovat jak nastupujícímu, již veskrze normalizačnímu mocenskému centru, tak převážně stále ještě proriformně orientované olomoucké akademické obci. Mandák nabízenou funkci odmítl. Vše nasvědčuje tomu, že univerzitní komunističtí reformisté Mandákovu roli v této době prostě „neprokoukli“ – Mandák stál na počátku tzv. normalizace zcela nepochybně na straně „zdravých sil“ v čele s G. Husákem. O tomto Mandákově postoji svědčí jeho aktivní angažmá v Ustřední kontrolní a revizní komisi, která v roce 1970 „vyhazovala z rodné strany“ špičky komunistů-reformistů z období Pražského jara. Pikantní vzpomínku na Eduarda Mandáka uvádí Zdeněk Mlynář ve svých vynikajících memoárech *Mráz přichází z Kremlo*. Po „vyhazovacím“ aktu odešel Z. Mlynář na „onu místnost“, aby si u porcelánové mušle tělesně ulevil. A vtom se k sousední mušli postavil „předsedající prověrkového tribunálu“ Eduard Mandák se stejnou potřebou. Bezelstně se Mlynářovi svěřil, že jej dnes čekají ještě tři prověrky, dokončil uskutečňovaný úkon a s rozpačtým pozdravem „Na shledanou, soudruhu!“ spěšně opustil toaletu.

Eduard Mandák opustil na vlastní žádost univerzitu v roce 1969. Určité překvapivé, dodejme. Činnost v nejvyšších patrech stranických prověřkových komisí mu zcela určitě zaručovala přinejmenším místo na nově se utvářejícím Ústavu marxismu-leninismu UP. Hrál roli pouze zdravotní stav, nebo se v Mandákově probudilo svědomí, či alespoň znechucení nad prověřkovou praxí normalizačního mocenského centra, na které se sám aktivně podílel? Nevíme a v takových případech, bez písemných dokumentů či pamětnických svědectví, je historik bezradný. Eduard Mandák tak zapadl po roce 1969 do historické „hlubiny zapomnění“; zemřel v úctyhodném věku nedožitých 91 let dne 20. listopadu 2001.

P. Urbášek

Za svůj život dostane v průměru každý občan 5× krevní transfúzi a 14× lék z krve vyrobené.

Darujte krev pro život jiných!

Krev daruje člověk člověku – nelze ji uměle vyrobit.

Zítřka – možná pozítří dostanete krev od neznámých dárců – darujte proto svou krev těm, kteří ji potřebují již dnes!

Několik důležitých informací pro dárcе krve:

- Věková hranice pro dárcе krve je **18–60 let**.
- Pravidelné dárcovství **příznivě působí** na krvetvorbu a prokrvení vnitřních orgánů, **snižuje** riziko infarktu.
- Před každým odběrem je dárcе **odborně vyšetřen**. Po odběru dostane obě erstvení. Za den odběru náleží dárci placené volno.
- Darovat plnou krev mohou ženy čtyřikrát, muži pětkrát za rok. Krev nesmí obsahovat **tuk**. Proto večer a ráno před odběrem **nejezte potraviny** obsahující tuk (mléko, bílá káva, vejce, polévky, maso, omáčky, čokoláda, ořechy a pod.).
- **Nehladovte** – můžete jíst chléb, beztukové pečivo, ovoce.
- **Pijte** dostatek nealkoholických nápojů (čaj, minerálky, ovocné šťávy). Večer a ráno před odběrem **nepijte alkohol**.
- Krev mohou darovat jen **zdraví lidé**, zvláště **nelze použít** krev těch, kteří prodělali **žloutenku, TBC, pohlavní nemoci**, jsou **HIV-pozitivní**, trpí těžší **alergií** a pod.
- V době odběru nesmí být dárcе **nemocen**, nesmí užívat **léky**.

Přijďte se blíže informovat, přijďte se přihlásit k odběru.

Český červený kříž
Sokolská 32,
tel. 585 222 965

Fakultní transfúzní oddělení
FN Olomouc, I. P. Pavlova 6,
tel. 588 442 235 (236)

Čistá voda pro část jedné z deseti nejchudších oblastí světa – projekt na podporu Haiti

V nedávných dnech informovala Agentura rozvojové a humanitární pomoci Olomouckého kraje o současném stavu, perspektivách a programu rozvoje Haiti, nejchudší země západní polokoule. Ve dnech 17. až 23. 10. jednali o dané problematice v Olomouci a Praze představitelé této obecně prospěšné společnosti se zástupci Mezinárodní komise pro rozvoj Haiti. V průběhu týdne se uskutečnily také besedy se studenty, a to jak na Univerzitě Palackého v Olomouci, tak na Karlově univerzitě v Praze.

Posláním Mezinárodní komise pro rozvoj Haiti je nejen získávat prostředky, ale hledat také kontakty a způsoby, jak pomoci regionálním organizacím přímo na Haiti. V současné době se logicky soustředíme především na humanitární pomoc, zároveň se však snažíme podporovat i rozvoj komunitního plánování a pomoc komunitám, aby byly schopny obnovit svou infrastrukturu (elektrina, rozvod vody atd.). Ve spolupráci s RNDr. P. Nováčkem (UP) připravujeme také program rozvoje Haiti, informoval v průběhu týdenního českého působení Pierre Armand, profesor ekonomie a předseda Mezinárodní komise pro rozvoj Haiti (nevládní organizace se sídlem v Connecticutu, USA) a dodal: Snažíme se získávat nejen prostředky, ale také experty, kteří by se mohli podílet na dlouhodobém programu rozvoje Haitské republiky. Mezitím se též pokoušíme zajistit podporu jednotlivým projektům.

Prof. Armand je mj. jedním z kandidátů pro prezidentské volby, které na Haiti proběhnou v listopadu 2005. „Příští rok se uskuteční troje volby – komunální, parlamentní i prezidentské. Z toho je patrné, že i přes všechny problémy jsme demokratická země, dokreslil P. Armand situaci své země, v níž prozatím panuje dočasná vláda.

Obecně prospěšná společnost Agentura rozvojové a humanitární pomoci Olomouckého kraje vznikla jako společný projekt Univerzity Palackého a Olomouckého kraje a měla by realizovat navrženou koncepci rozvojové a humanitární pomoci Olomouckého kraje. Své sídlo našla v době svého vzniku na jaře 2004 v prostorách Centra interdisciplinárních studií UP.

Prozatím je možná pomoc jen na nevládní úrovni

Haiti nepatří mezi prioritní země české rozvojové pomoci. ČR nemá ve svém programu prioritní rozvojové pomoci žádnou ze zemí Latinské Ameriky. Haiti, ostrov v karibské oblasti Střední Ameriky je pro násince zemí exotickou, velmi vzdálenou. Na druhé straně je však dobré mít na paměti, že zmiňujeme zemi, která je jednou z deseti nejchudších na světě. Negramotnost dospělé populace v této krajině dosahuje 50 procent, 80 procent lidí žije pod hranicí chudoby (méně než jeden dolar na den). S letošními oslavami jubilea – dvě stě let nezávislosti a zrušení otroctví – byly na Haiti očekávány velké naděje na pozitivní změny. Je přitom krutým paradoxem, že právě v tomto roce zde proběhl již v únoru násilný politický převrat (legitimní prezident J. B. Aristide byl vyhnán ze země), v květnu byla země postížena velkými povodněmi a nedávno „započaté kruté dílo dokonala“ hurikán Jeanne, jenž nejen zmařil tři tisíce lidských životů, ale např. ve městě Gonaives (třetí největší město v zemi) připravil o domov 300 tisíc lidí. Tyto události přinesly Haiti velké utrpení. Dnes se regionem začínají šířit infekční nemoci a pro nás tolik „exotická“ země se ve smyslu akutního nedostatku potravy postupně začíná přibližovat africkým krajinám. Současné Haiti však potřebuje nejen bezprostřední humanitární pomoc, ale také dlouhodobou rozvojovou pomoc, která by vedla k posílení naděje místních obyvatel na lepší budoucnost. Do České republiky jsme přijeli o situaci na Haiti především informovat, sdělil P. Armand, jemuž je naprosto jasné, že v nejbližších letech pomoc České republiky na vládní úrovni nelze očekávat. Týdenní pobyt v ČR zhodnotila i jeho kolegyně E. Bleuelová, ředitelka

Mezinárodní komise pro rozvoj Haiti. V ČR jsme se setkali s velkou vstřícností a zájmem o to, co se na Haiti děje, dodala.

Vládní pomoc České republiky Haiti v nejbližší době jistě nedostane, určitá pomoc je však možná na úrovni nevládní. A v této souvislosti delegace jednala. Prostřednictvím olomoucké agentury kontaktovala a oslovila v průběhu svého týdenního pobytu řadu českých organizací. Jde o jakési zasévání semen na nevládní úrovni. Zda-li z nich něco vyklíčí, to se teprve uvidí, sdělil před odjezdem delegace k aktivitám předseda Správní rady Agentury rozvojové a humanitární pomoci Olomouckého kraje RNDr. P. Nováček (UP).

Informace, kontakty i konkrétní projekty pomoci

Na úrovni Agentury rozvojové a humanitární pomoci Olomouckého kraje však pomoc Haiti nezástane u předávání kontaktů a informací. Počátkem příštího roku již bude zahájen projekt Adopce na dálku pro 50 haitských dětí v regionu Baie de Henne, kde působí český misionář R. Musil. V následujících týdnech či měsících se bude Agentura snažit získat zhruba 250 tisíc korun na vrt, jenž by lidem v tomto regionu zajistil pitnou vodu, které je v oblasti nedostatek. Budeme hledat sponzory, případně vyhlásíme sbírku na projekt Čistá voda pro Baie de Henne. Potřebujeme získat 10 tisíc dolarů. Možná to bude mravenčí práce, vše záleží na případných sponzorech. Tento projekt chceme realizovat ve spolupráci s Arcidiocézní charitou v Olomouci, přiblížil jednu z konkrétních aktivit pomoci RNDr. P. Nováček.

Připravila

M. Hronová

...A PŘÍŠTÍ TÝDNY...

14. LISTOPADU

Trénink prezentačních dovedností. Katedra sociologie a andragogiky FF UP, 10 hod.

15. LISTOPADU

Beseda o festivalu AFO. UC UP, Auditorium Maximum, 19 hod.

Woody, Woody. Komedie na motivy hry W. Allena *Zahraj to znovu, Same* z roku 1972. UC UP, Divadelní sál, 20 hod.

16. LISTOPADU

Prof. H. Länger (TU Wien): An interesting application of algebra to genetics. Seminář z univerzální algebry a uspořádaných množin. PřF UP, Tomkova 40, posluchárna č. 301, 13 hod.

O. Kopecká-Valeská (poslední ředitelka českého vysílání Radia Svobodná Evropa): **Etika v médiích.** Přednáška. Přednáškový sál arcibiskupské kurie, 17 hod.

Bezedné hovory. Hostem prof. J. Jařab. UC UP, Kaple Božího Těla, 19 hod.

17. LISTOPADU

Mezinárodní turnaj ve volejbalu smíšených družstev vysokých škol v rámci oslav Mezinárodního dne studentstva. Sportovní hala UP.

Johan Hugo Wilderer, Lanastica del Mari Diamante. Ensemble Damian. Scénické provedení barokní opery. UC UP, Atrium, 19 hod.

Šílený Max (Mad Max). Režie G. Miller, 1979. Legendární postnukleární thriller o beznaději, krutosti

a pomstě v pouštní prérii budoucnosti. UC UP, Filmový sál, 20 hod.

18. LISTOPADU

Flétnový koncert kvarteta Flauto Nuovo. UC UP, Kaple Božího Těla, 18 hod.

23. LISTOPADU

Doc. A. Vanžurová, CSc., (PřF UP): Normalizace MV – algeber. Seminář z univerzální algebry a uspořádaných množin. PřF UP, Tomkova 40, posluchárna č. 301, 13 hod.

Mgr. O. Přibyl (VUT-FS Brno): Singulární antiperiodická okrajová úloha. Seminář z diferenciálních rovnic. PřF UP, Tomkova č. 40, posluchárna č. 202, 13.30 hod.

Slovenské klavírní duo, Peter Pažický, Aleš Solářík (Mozart, Schubert, Dvořák, Debussy, Krajčí) UC UP, Kaple Božího Těla, 19 hod.

24. LISTOPADU

Postgraduální kurzy v chirurgii (miniinvazivní chirurgie, novinky a aktuální problémy). Postgraduální kurz. FNO.

3x0 (Olomoucké otolaryngologické odpoledne). Seminář. Divadlo hudby Olomouc.

Doc. M. Kubínová, CSc., (KMDM PedF UK): Projekty ve školních vzdělávacích programech. Didaktický seminář. Katedra matematiky PdF UP, posluchárna P 28, 14 hod.

Pěvecký koncert posluchačů Katedry hudební výchovy PdF UP (Durante, Dvořák, Verdi, Smetana,

Janáček, Gershwin a další). UC UP, Kaple Božího Těla, 18 hod.

25. LISTOPADU

RNDr. Z. Lososová, PhD. (Katedra biologie, PedF MU): Dynamika středoevropské vegetace polních plevelů. Přednáška. PřF UP, Šlechtitelů 11, velký přednáškový sál, 16.30 hod.

Sportovní management a marketing v České republice. Konference. Konferenční centrum Hotel Tennis Club Prostějov. Pořádá Fakulta tělesné kultury UP.

26. LISTOPADU

Karcinom prostaty od A do Z. Seminář. Knihovna Urologické kliniky.

27. LISTOPADU

Den otevřených dveří na fakultách Univerzity Palackého. Prezentace pro zájemce o studium.

Vyhlášení nejlepšího kanoisty roku 2004. Regionální centrum Olomouc.

27.–28. LISTOPADU

Seminář I. U. M. A. (Mezinárodní univerzita bojových umění) + galavečer bojových umění. Sportovní hala UP.

-red-

Upozornění redakce

Vzhledem ke státnímu svátku 17. 11. Žurnál UP v příštím týdnu nevychází. Další číslo (9) bude připraveno až za čtrnáct dnů, tj. **26. 11.** (uzávěrka 22. 11.).

Děkujeme za pochopení.